

4. RIEKA SLATINA

Rieka Slatina pramení vo Veporských vrchoch a po cca 55 km pod Zvolenom ústí do Hrona. Slatina je riekou podhorského charakteru s pestrou morfológiou koryta, so striedaním prúdových, pomaly tečúcich a hlbších častí. V celom toku Slatiny bolo zaznamenaných 33 druhov rýb. Z ohrozených druhov rýb sa tu vyskytujú napríklad, čereblá obyčajná, ploska pásavá, mrena karpatská a mieň obyčajný.

5. DEDINA SLATINKA

Slatinka leží na rieke Slatine východne od Zvolena. Prvý raz sa spomína v r. 1388 ako Zalathna. Podľa legendy ju založili dvaja rybári, Beňo a Necpal. V polovici päťdesiatych rokov 20. storočia tu žilo asi 250 obyvateľov. V tom štátni plánovači naplánovali vodné dielo Slatinka, ktoré malo dedinu pochovať pod hladinou. Od tej doby sa nepovoľovala výstavba nových domov, ani rekonštrukcia starších. Zrušená bola vlaková zastávka aj autobusové spoje, miestna škola, lekár, knižnica aj obchod, a obec bola pričlenená k Zvolenskej Slatine. Dnes je väčšina domov vo vlastníctve štátu a pôvodní obyvatelia boli v rokoch 2000 - 2001 presídlení do Zvolenskej Slatiny. Napriek tomu sa mnohí rodáci aj ďalší ľudia nevzdali nádeje na znovuoživenie dediny. Ich úsilie bolo završené v roku 2022, kedy štát ohlásil ukončenie prípravy nepotrebnéj priehrady.

6. LESNÁ VEGETÁCIA

V údolí Slatiny tvoria lesy dominantnú skupinu rastlinných spoločenstiev. Prevažujú dub zimný, hrab obyčajný, buk lesný, javor a lipa malolistá. Pozdĺž rieky sa zachovali fragmenty lužných jelšových lesov. Cenné sú suché teplomilné dubové lesy, ktoré sa nachádzajú vo Veľkej zákrute, nad dedinou Slatinka a v lokalite Pyramída – Skalky. Na duby mohutných rozmerov sú viazané ohrozené druhy hmyzu, ako napríklad roháč veľký, rozličné druhy fúzačov a krasoňov.

7. BUDÚCNOSŤ ÚZEMIA

V údolí rieky Slatina bola od r. 1954 plánovaná výstavba vodného diela (VD) Slatinka. Jeho potreba nebola nikdy jednoznačne preukázaná. VD Slatinka by v prípade realizácie zatopilo cca 266 hektárov, jeho objem by bol 27,4 milióna m³ a hrádza by mala 34 metrov. Realizáciou VD Slatinka by bolo zničené 12 kilometrové údolie rieky Slatina s vyhláseným územím európskeho významu Slatina, úplne zatopená obec Slatinka a narušené ďalšie, z celoslovenského hľadiska mimoriadne cenné lokality.

V júni 2022 schválila vláda SR novú koncepciu vodnej politiky SR do roku 2030, v ktorej oznámila zastavenie prípravy VD Slatinka. Následne riekou Slatina medzi Zvolenom a Zvolenskou Slatinou vláda zaradila do siete území európskeho významu (SKÚEV 4027 Slatina). Na výmere 21,41 ha sú tu predmetom ochrany biotopy európskeho významu (ako aj druhy európskeho významu mrena karpatská a vydra riečna). Územie nemá vymedzené ochranné pásmo. Šťastie SKÚEV Slatina zasahuje do mokrade národného významu Krpele, väčšinou ale kopíruje iba tok rieky a brehové porasty, teda prevažne pozemky vo vlastníctve Slovenskej republiky.

So zastavením prípravy VD Slatinka sa nezmierili viacerí, a preto zostáva veriť, že rozhodnutia vlády SR zostanú platné a jedinečné údolie, ktorým ste teraz prešli, zostane zachované aj pre budúce generácie.

Pre viac informácií o prírodných hodnotách územia môžete nascanovať tento QR kód:

Združenie Slatinka je občianske združenie, ktoré vzniklo v roku 1993 ako reakcia občanov na snahu o znovuoživenie kontroverzného vodného diela Slatinka. Jeho poslaním je ochrana životného prostredia a prírodných hodnôt.

ZDRUŽENIE SLATINKA
ul. J. Kozačka 11, Zvolen
poštová adresa: P. O. BOX 67, 960 01 Zvolen

Nájdete nás najlepšie po predchádzajúcom telefonickom alebo emailovom dohovore v Dome služieb na 3. poschodí (kanc. č. 4-15)
0915 811 195, zdruzenieslatinka@gmail.com

www.slatinka.sk

Vydalo Združenie Slatinka v roku 2023 v rámci projektu "Tajomný riecoles pri Slatinke", ktorý podporila Nadácia VÚB.

Náučný chodník údolím riecky Slatina

Značený naučný chodník Údolím rieky Slatina vás prevedie tajomným Riecolesom, v ktorom je ťažko presne určiť, kde je začiatok lesa a koniec rieky. Kde sa prelínajú dubové lesy so stáročnými jelšovými brehovými porastami, lúky s orchideami so skalami a kde sa stále dá vidieť ľudskou činnosťou nenarušená rieka. Vychutnajte si prechádzku v tajomnom kúte prírody, ktorý mal byť už viac ako polstoročie pod vodnou hladinou nepotrebnéj priehrady.

Chodník vedie prevažne v nenáročnom teréne od existujúcej vodnej nádrže Môtová do dediny Slatinka a späť, má približne 6 km. Jednotlivé stanovišťa sú označené tabulkami na dobre viditeľnom mieste. Každá tabuľka v teréne má číslo a príslušný text je uvedený v sprievodcovi.

1. KRPELE

Vplyvom režimu podzemnej vody, tvaru krajiny a ľudskej činnosti vznikol v blízkosti ústia rieky do VN Môtová rozmanitý komplex mokradí, vlhkých lúk až suchomilných pasienkových spoločenstiev. Krpele sú jedinou mokradou národného významu v okrese Zvolen. Na rozlohe 7 ha sú tu vhodné podmienky pre korunkovku strakatú, ale aj pre vzácne orchidey. Lokalita je domovom a zdrojom potravy pre množstvo živočíchov ako sú rybárik riečny, bocian čierny či močiarnica mekotavá. Vlhké prostredie je útočiskom pre ohrozené plazy a obojživelníky, napr. pre užovky, ropuchy, či skokany.

2. BREHOVÉ PORASTY RIEKY SLATINA

Údolie rieky Slatiny medzi Zvolenom a Zvolenskou Slatinou je jedným z posledných zachovalých stredohorských údolí s meandrujúcou riekou v strednej Európe. Brehové porasty sú tvorené prevažne jelšou lepkavou. Môžeme tu nájsť stromy staré viac ako 200 rokov, ktoré na jar dobre odolávajú ľadovým kryhám, a ktoré vďaka ich schopnosti viazať vzdušný kyslík v ich mohutných koreňoch, dokážu bez ujmy prežiť aj obdobia záplav.

3. VEĽKÁ ZÁKRUTA

V mieste veľkého meandra (zákruty) bralnatý sutinový les na andezitoch postupne prechádza do systému mŕtvych a priesakových riečnych ramien so starým jelšovým lesom. Naň nadväzujú zvyšky vyše 150 rokov starých dubových porastov. Podobne kombinované biotopy v stredohorských podmienkach na Slovensku nenájdeme. Hniezdi tu niekoľko desiatok druhov vtákov, vrátane ohrozených, ako sú škovránok stromový, muchárik bieločrký, strakoš červenochrbtý alebo krutohlav hnedý. Mŕtve ramená obývajú obojživelníky, ako mlok bodkovaný či viaceré druhy skokanov.

